

ÜSTÜN ZEKÂLILAR VE ÜSTÜN ÖZEL YETENEKLİLER

ÜSTÜN ZEKÂLILAR VE ÜSTÜN ÖZEL YETENEKLİLER

Üstün zekâlılar: Zekâ bölümü çeşitli ölçeklerde sürekli olarak 130 ve daha yukarı çıkanlara üstün zekâlı denir

Üstün Yetenekliler: Üstün zekâlı olmalarının yanı sıra. Yaşıtlarına oranla yeteneklerde üstünlüklere sahip olanlardır.

Aileye Öneriler

1. Çocuğunuzda fark ettiğiniz akademik ve sosyal becerilerdeki farkın anne-baba birlikte gözleyip değerlendirmeli sınıf öğretmeni bu durum hakkında bilgilendirilerek yardım talebinde bulunmalıdır.
2. Çocuğun üstün zekâlı ve üstün yetenekli olduğu tespit edildiğinde çocuk bundan haberdar edilmemelidir Bu özelliğinden dolayı kardeşleri ve sınıf arkadaşlarıyla kıyaslanmamalı ve kıyaslama yapıyorsa da bu çocuğa yansıtılmamalıdır.
3. Çocuğa üstün zekâlı ve üstün yetenekli olduğunu asla söylemeyin ve belli etmeyin Yaşına uygun özelliklerine göre telkinlerde bulunun çocuğun sahip olduğu özelliklerinden kaynaklanan (kendini üstün görme. önde olma isteği, inatçılık, bencillik v.b.) durumlar ortaya çıktığında onun diğer yaşlılarından farklı olmadığı ve her çocuğun iyi yapabildiği şeyler olduğu ve onun da bu yüzden bazı şeylerde daha iyi olduğu vurgulanmalıdır. Aynı ilgi, isteği göz ardı edilmeli, kendisiyle ilgilenildiği çok fazla belli edilmemelidir.
4. Çocuğunuzun sevdiğini ona açıkça belli edip normal bir çocuk gibi davranın. Bireysel farklılığı göz önünde bulundurmuyun. Üstün zekalı- üstün yetenekli oluşuna göre değil yaşının özelliğine göre sevginizi belli ediniz.
5. Çocuğunuzun asla ilgisiz bırakmayın. Onunla her fırsatta ilgilenin ilginizi gösterirken laf olsun diye değil, gerçek anlamda ilgi gösterin. Aksi takdirde bunu hemen fark edeceğinden ters etki yapabilir.

6. Üstün zekâlı, üstün yetenekli ailelerin bazılarında gereksiz bir gurur gelişebilir. Anne-baba olarak üstün zekâlı, üstün yetenekli bir çocuğa sahip olmak muhakkak iyi bir şeydir. Ancak aşırı gurur çocuğun daha iyi yetişmesini engeller. Anne-babada gelişen gurur zamanla çocuğu da sarmaktadır. Bu duruma düşmemek için anne-babaya gerekli rehberlik yapılmalıdır. Çünkü üstünlük duygusu en azından aşâğılık duygusu kadar zararlı olabilir.

7. Eđer başka kardeşleri varsa, onlara nasıl davranırsanız ona da aynı şekilde davranın. Farklı diye kesinlikle ihmal etmeyin. Bakımını diğer kişilere bırakmayın. (Anneanne, dede, bakıcı v.b.)

8. Çocuğun zekası ve yeteneğini kullanabileceği ve deşarj olabildesini sağlayıcı (puzzle, satranç, labirent oyunları, müzik v.b.) malzemeler (oyuncaklar) alınmalı, (sinema, tiyatro, resim, müzik, v b.) kültürel etkinliklerde bulunması sağlanmalı.

9. Çocuğunuzun sorduğu sorulara kesin ve net cevaplar verilmeye çalışılmalıdır. Kaçamak, doğru olmayan cevaplardan kaçınılmalıdır.

10. Çocuğunuzun zekâ işlevleri ve yetenekleri bakımından normalden farklı olduğu için özel eğitime" muhtaç olduğunu unutmayın.

11. Çocuğunuzun ruhsal ve duygusal özellikleri için bir uzmanla (çocuk psikiyatristi, çocuk psikologu, psikolog, pedagođ, rehber öğretmen v.b.) her zaman diyalog halinde bulunun.

Öğretmene Öneriler

1. Üstün zekâlı olduğunu düşündüğümüz öğrencinize öncelikle durumunu tespit etmek için, okul rehber öğretmenine yoksa Rehberlik ve Araştırma Merkezine bizzat götürün.

2. Üstün zekâlı tespit edilen (zekâ testleri ile belgelenen) öğrencinizi ikinci plana itmeyin.

3. Sınıftaki müfredatı uygularken, bu tür çocukların liderlik özelliklerini tatmin ederek taşkınlık yapmasına yahut büyüklük taslamasına engel olunmalı. Örn.(Sınıf başkanı eğitsel kollardan birinin başkanlığı, küme başkanlığı v.b.) Bu uygulama sonucunda paylaşma ve birliktelik ile ilgili çıkabilecek problemin oluşumu engellenmiş olacak ve çocuk kendini dışlanmış olarak hissetmeyecektir.

4. Ailesiyle irtibata geçilmeli ve müfredattan ayrı olarak çocuğa, düzeyine uygun ek ödevler verilmelidir." ona kademeli olarak ders veya ödev verin. "Sen bunu yaparsın." diyerek onun zekâ işlevini zorlama yoluna gitmeyin. Üstün zekâlı çocuklar özellikleri itibariyle yazı yazmayı pek sevmediklerinden çok fazla yazı ödevi veya işler vermeyin. Daha çok ifadeye dayalı, anlatmaya yönelik ders veya ödevler verin. Üstün zekâlı çocukların sayılarla arası iyi olduğundan problem çözmeye yönelik ders veya ödev verebilirsiniz. Ancak bunun dozunu çok hassas belirleyip fazla aşırısına kaçmayın.

5. Ders müfredatına ek olarak, proje geliştirme gibi yaratıcılık ve zekâyı öne çıkarıcı ve gelişti-

rici çalışmalar bütün sınıf düzeyinde yaptırılmalıdır. Örn. resim ve el işi ile ilgili çalışmalar. Böylece hem üstün zekâlı çocuğun kendi potansiyelini değerlendirebilmesi hem de diğer arkadaşlarını da teşviki sağlanmalı.

6. Öğretmen, kesinlikle çocuğun kendisine ve arkadaşlarına üstün zekâyâ sahip olduğunu vurgulamalıdır. Üstün zekâlı çocuklar normal çocuklardan farklı olduğu için özel eğitime muhtaçtırlar. Bu nedenle sınıfınızdaki bu öğrenci ile veya öğrencilere ilgi gösterin.

7. Çocuk, sınıf içinde diğer çocuklardan kayırılmamalı, aynı sorumluluklar her çocuk için geçerli olmalıdır. Kıyaslama ve eleştiri sınıf düzeyinde en aza indirilmeye çalışılmalıdır. Onu asla diğer öğrencilerinizden soyutlamayın, dışlamayın. Arkadaşları ile kaynaşmasını sağlayın. Özel ilginizi ona ve diğer öğrencilere belli etmeden gösterin

8. Çalışmaların gerçekleştirilmesinde yarışma ortamı yaratıldığında, rekabet üstün zekâlı çocuğu ön plana çıkarıcı mahiyette yapılmalı. Ayrıca onu bir gurur kaynağı veya koz olarak kullanmayın. Onu olduğu gibi kabul ederek yaklaşın.

9. "Sen, bu sınıfın en iyisisin.", " Sen, en iyisini yaparsın." v.b. mükemmeliyetçiliği amaçlayan ifadelerin kullanılmasından kaçınılmalıdır.

10. Çocuktan beklentiler, diğer arkadaşlarından istenilen düzeyde farklı oluşturulmamalıdır. Aksi takdirde çocuk kendini baskı altında hissedecek ve uyum bozuklukları baş gösterecektir.